

Sygn. akt I KK 181/20

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 grudnia 2020 r.,

sprawy J. K.

w przedmiocie wyroku łącznego

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 3 lipca 2020 r., sygn. akt VIII Ka (...)

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w B.

z dnia 20 stycznia 2020 r., sygn. akt XIII K (...)

p o s t a n o w i ł

I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

II. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

J. K. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w B. z 30 czerwca 2004 r. w sprawie III K (...) - za czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk, na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat; postanowieniem z 15 lutego 2006 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszonych kary;

2. Sądu Rejonowego w B. z 31 marca 2005 r. w sprawie III K (...) za czyny z art. 48 ust. 1 o przeciwdziałaniu narkomanii i inne, na karę łączną 1 roku 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat; postanowieniem z 20 grudnia 2006 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary;
3. Sądu Rejonowego w B. z 23 sierpnia 2005 r. w sprawie III K (...) za czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk, na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat. Orzeczono także karę grzywny; postanowieniem z 20 grudnia 2006 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary. Postanowieniem z 26 marca 2006 r. zamieniono karę grzywny na zastępczą karę pozbawienia wolności;
4. Sądu Rejonowego w B. z 16 maja 2006 r. w sprawie III K (...) za czyny z art. 190 § 1 kk i inne, na karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności;
5. Sądu Rejonowego w B. z 16 sierpnia 2006 r. w sprawie III K (...) za czyny z art. 288 § 1 kk. na karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności

Sąd Rejonowy w B. wyrokiem łącznym z 20 stycznia 2020 r., sygn. akt XIII K (...) połączył wymierzone J. K. kary orzeczone w sprawach Sądu Rejonowego w B. o sygn. akt: III K (...), III K (...), III K (...), III K (...) i III K (...) i wymierzył temu skazanemu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności (pkt I). W pozostałym zakresie wyroki pozostawił do odrębnego wykonania, orzekając o kosztach procesu (pkt. II i III).

Po rozpoznaniu apelacji od tego wyroku, Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z 3 lipca 2020 r., sygn. akt VIII Ka (...), zaskarżony wyrok łączny Sądu I instancji utrzymał w mocy, zwalniając skazanego od ponoszenia kosztów za postępowanie odwoławcze.

Kasację od wyroku Sądu II instancji wniósł obrońca J.K., którzy zaskarżając to orzeczenie w zakresie pkt. I na korzyść skazanego, zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na treść wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez niezupełne i nieprawidłowe rozpoznanie wniesionego przez skazanego środka odwoławczego (apelacji) poprzez pominięcie w swych rozważaniach zarzutów faktycznych zawartych w środku odwoławczym, oraz dokonanie analizy zarzutów apelacyjnych w sposób odbiegający od wymogu rzetelnej ich oceny.

Wskazując na powyższy zarzut autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w B. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy J. K. jest oczywiście bezzasadna.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że zarzut sformułowany przez obrońcę jako naruszenie prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., choć formalnie dopuszczalny w kasacji, to jednak w tym konkretnym wypadku będący w istocie sposobem na wywołanie ponownej kontroli orzeczenia Sądu I instancji. Skarżący pomija po pierwsze, że kasację wnosi się od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie (art. 519 k.p.k.) po drugie, że dla jej skuteczności konieczne jest wykazanie uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego naruszenia prawa jeśli mogło mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 523 k.p.k.). Przy czym kasacja nie zawierająca zarzutu naruszenia art. 439 k.p.k., powinna opierać się na rzeczywistych, a nie pozornych podstawach dotyczących uchybień procesowych.

Skarżący nie wykazał, aby orzeczenie Sądu odwoławczego obarczone zostało jakimikolwiek błędami, w tym związanymi z poprawnością przeprowadzonej kontroli odwoławczej wyroku łącznego Sądu Rejonowego. Przeciwnie przeprowadzona instancyjna kontrola wyroku łącznego Sądu I instancji spełniła wszelkie wymogi rzetelnej i wszechstronnej. Sąd odwoławczy gruntownie rozpoznał zarzuty apelacyjne czemu dał wyraz w pisemnych motywach wyroku. W szczególności wyjaśnił, dlaczego zarzuty apelacyjne obrońcy, w oparciu o które domagał się zastosowania wobec J. K. zasady absorpcji przy wymiarze kary łącznej, nie mogły zostać uwzględnione. Wywody zawarte w uzasadnieniu są w pełni trafne i wyczerpujące.

Co do podniesionego w kasacji zarzutu należy natomiast przede wszystkim wskazać, że treść uzasadnienia Sądu odwoławczego (s. 3) wskazuje w sposób niewątpliwy, że Sąd ten odniósł się do wszystkich podniesionych w apelacji

zarzutów, przy czym, zważywszy na ich istotę i treść, zmierzającą do podważenia orzeczenia co do kary łącznej, prawidłowo utożsamił je z uchybieniem określonym w art. 438 pkt 4 k.p.k. Prawidłowo bowiem przyjął, że Sąd I instancji nie naruszył art. 7 k.p.k., który przecież odnosi się do prawidłowości oceny dowodów, jak również nie dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych, skoro ustalił czas skazania J. K. wyrokami jednostkowymi, który z oczywistych względów sam przez się odnosi się do czasu orzekania co do kary łącznej w niniejszym postępowaniu.

Nie można zatem stwierdzić, że doszło do naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nieodniesienie się Sądu II instancji do dwóch spośród trzech zarzutów apelacji w sytuacji, gdy okoliczności wynikające ze wszystkich zarzutów odwoławczych zostały przez ten Sąd rozważone łącznie.

Bezspornym jest natomiast, że najkorzystniejsze rozwiązanie z punktu widzenia sprawcy wielu przestępstw polegające na zastosowaniu w zakresie kary łącznej zasady absorpcji (przy czym od 24 czerwca 2020 r. w istocie jest to zasada asperacji w kształcie zbliżonym do absorpcji – art. 86 § 1 k.k. po zmianie ustawą z 19 czerwca 2020 r., Dz. U. poz. 1086) jest rozwiązaniem skrajnym i dlatego winno być stosowane zupełnie incydentalnie. Przy kształtowaniu kary łącznej zasadnicze znaczenie mają wszakże dyrektywy określone w art. 85a k.k., zgodnie z którymi orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Zasada absorpcji nie może być zatem sprzeczna z celami, działać demoralizująco na sprawców, a przede wszystkim służyć odbieraniu jej jako instytucji premiującej popełnianie przestępstw. Naczelną zasadą wymiaru kary łącznej w praktyce jest na ogół zasada asperacji, a zasadę absorpcji, zresztą jak i kumulacji, stosuje się wyjątkowo i tylko w sytuacjach nietypowych, szczególnie uzasadnionych. Należy także dodać, że popełnienie większej ilości przestępstw jest ważkim czynnikiem prognostycznym, który przemawia za stosowaniem przy wymiarze kary łącznej surowszych reguł aniżeli wynikające z dyrektywy absorpcji.

Sąd II instancji miał więc uzasadnione podstawy do twierdzenia, że J. K. nie zasługuje na zastosowanie zasady pełnej absorpcji. Skazany dopuścił się wielu poważnych przestępstw. Czyny przez niego popełnione zostały na przestrzeni

prawie dwóch lat i nie były one jednorodne, co potwierdza brak bliskiej więzi przedmiotowo-podmiotowej. Naczelny argument kasacji, sprowadzający się do przesadnego uwypuklenia, że skazany od 2006 r. nie wszedł na drogę przestępstwa, co – zdaniem skarżącego – uzasadnia zastosowanie wobec J. K. zasady absorpcji, jest w okolicznościach tej sprawy niewłaściwy. Skarżący zupełnie pomija, że skazany ten – na co także zwrócił uwagę Sąd II instancji – przez kilkanaście lat skutecznie ukrywał się przed organami ścigania, trudno zatem dać wiarę twierdzeniu, że w tym czasie zupełnie i z własnej woli zmienił styl życia rezygnując z obranej wcześniej drogi przestępstwa. Podnoszona przez skarżącego okoliczność została zatem prawidłowo uwzględniona przez Sąd odwoławczy, tyle że nie w sposób przez niego oczekiwany. Trzeba także pamiętać, że dotychczas stosowane wobec J. K. środki zmierzające do poddania go próbie, okazały się nieskuteczne, skoro trzykrotnie doszło do zarządzenia wobec niego wykonania kary pozbawienia wolności. Okoliczność tę w sposób prawidłowy miał w polu widzenia Sąd Rejonowy w B. (pkt. 4 uzasadnienia) i właściwie została ona zaakceptowana w postępowaniu odwoławczym, skoro wyrok tego Sądu został utrzymany w mocy.

Podsumowując zaakcentować jeszcze raz należy, że Sąd odwoławczy nie dopuścił się podniesionego w kasacji naruszenia przepisów prawa procesowego, natomiast skarżący przy użyciu argumentów właściwie rozpoznanych i omówionych, dążył do powtórnej weryfikacji orzeczenia Sądu Rejonowego. Z tego względu kasacja musiała zostać oceniona jako bezzasadna w stopniu oczywistym.

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 636 § 1 k.p.k.